

Fra problem til potensial: Slam som ressurs i en sirkulær fremtid

Vannprisseminaret
29. oktober 2025
Rune Holmstad, Utviklingsingeniør,
Veas

Historisk bakteppe:

Fra pudrett (utedo til gjødselprodukt) via Haber-Bosch til vannklosett med kloakkledninger langt fra land og slam på lekter, som ble dumpet enda lenger ute i fjorden

Renholdsverkets gårdsrom i [Stenersgata](#), med oppstilling av pudrettvogner.

 [Caroline Colditz](#) – Oslo Museum: image no. [OB.F01593](#) (Byhistorisk samling), via [oslobilder.no](#).

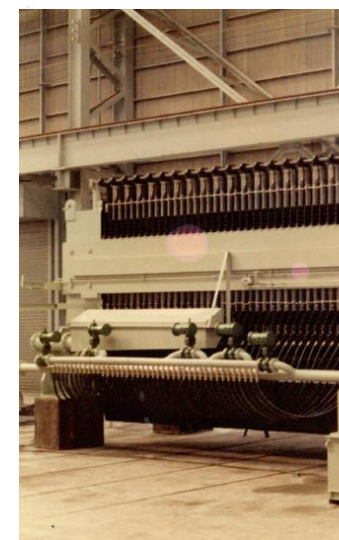
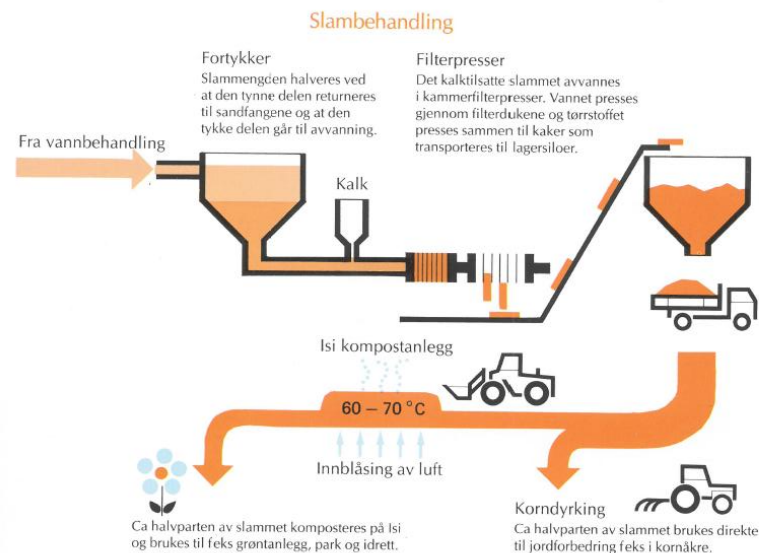

Figur 5. Kloakkplan for Kristiania 1913.

Etablering av renseanlegg = produksjon av slam

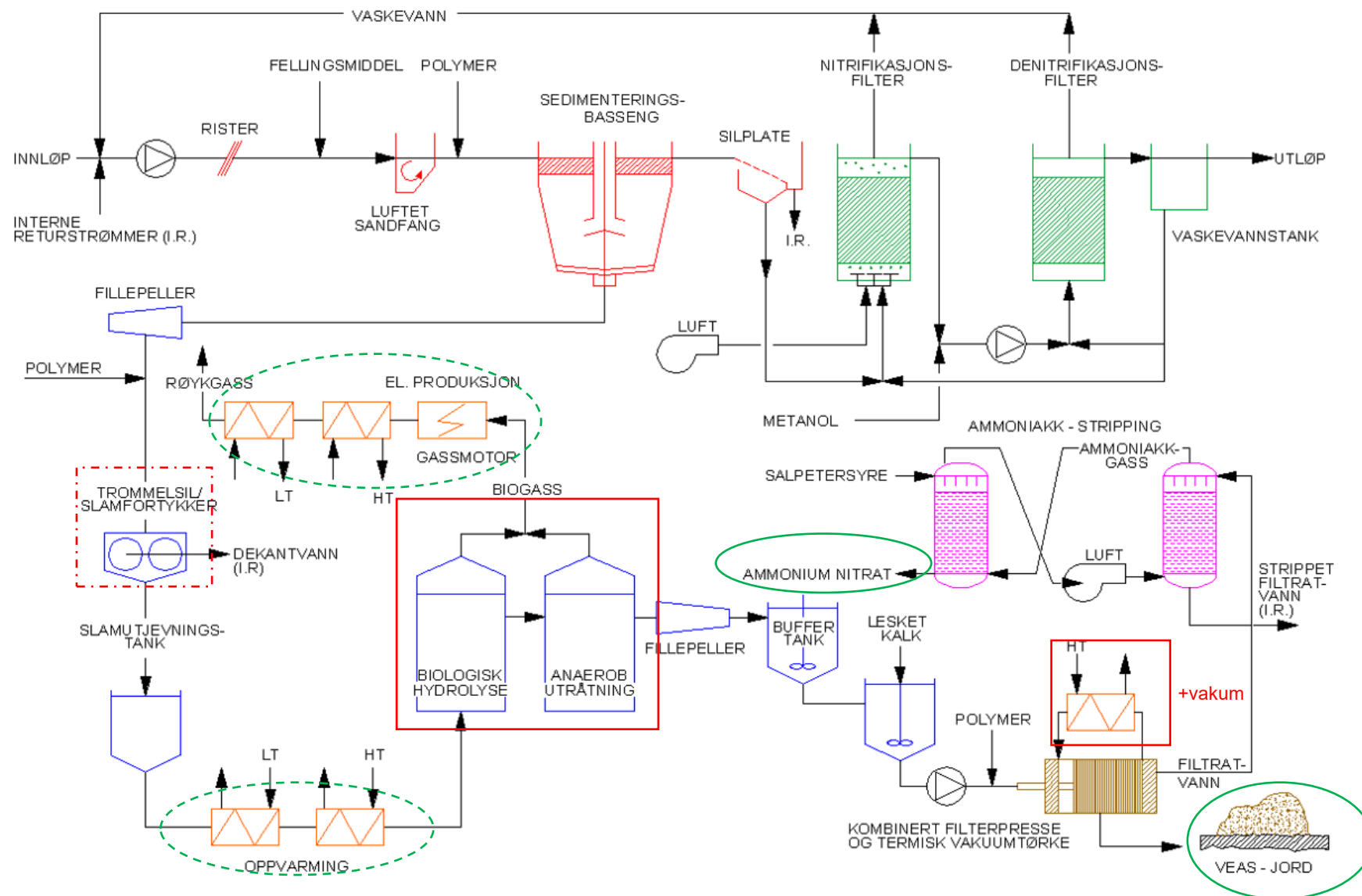

Kilder: Alle bilder og illustrasjoner er fra Veas' egne arkiver

“Helaautomatiske” kammerfilterpresser fra en leverandør i Japan skapte store problemer. De hadde for trange åpninger som ble blokkert av trevler og filler i slammets. Driftsoperatorene hadde det meget ubehagelig når de måtte ligge under pressene for til stadighet å rengjøre mateåpningene, mens slamvannet rant over dem. Disse pressene ble returnert i 1984/85 og VEAS fikk tilbakebetalt det meste av kjøpssummen. Man gikk over til en tysk leverandør av enklere presser som fungerte bedre. Et par år etter garantitidens utløp bygget VEAS selv pressene om til automatisk drift.

Nye krav – nye muligheter

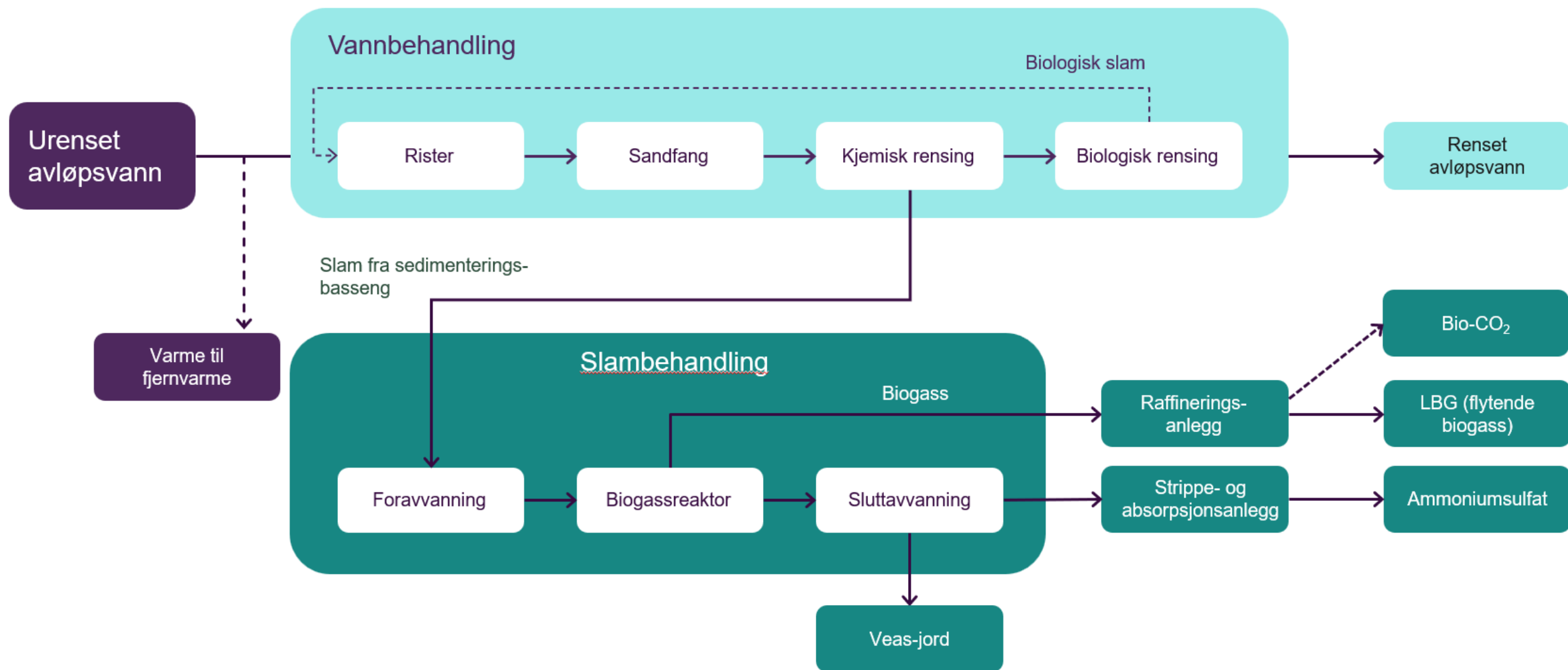

Verdiskapingsmuligheter tydeliggjort i formål og strategi

Kilder: Bildene over er fra Veas' egne arkiver

«Pudrett» anno 2025

Pathways based on legislation, strategy and market

DRIVERS

Low CAPEX

Low output volume

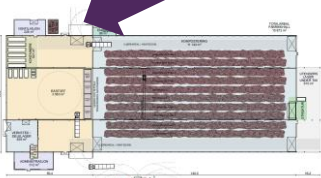
Minimize process change

Improve existing

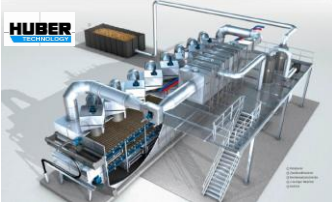
Enhance valorisation possibilities

Remove micropollutants & avoid N to farmland

Remove micropollutants & preserve C and nutrient effect

Aerated composting

Drying&pelletizing

Termophilic add-on

Hygienised limed sludge

Pathogen sterilisation

Mono-incineration

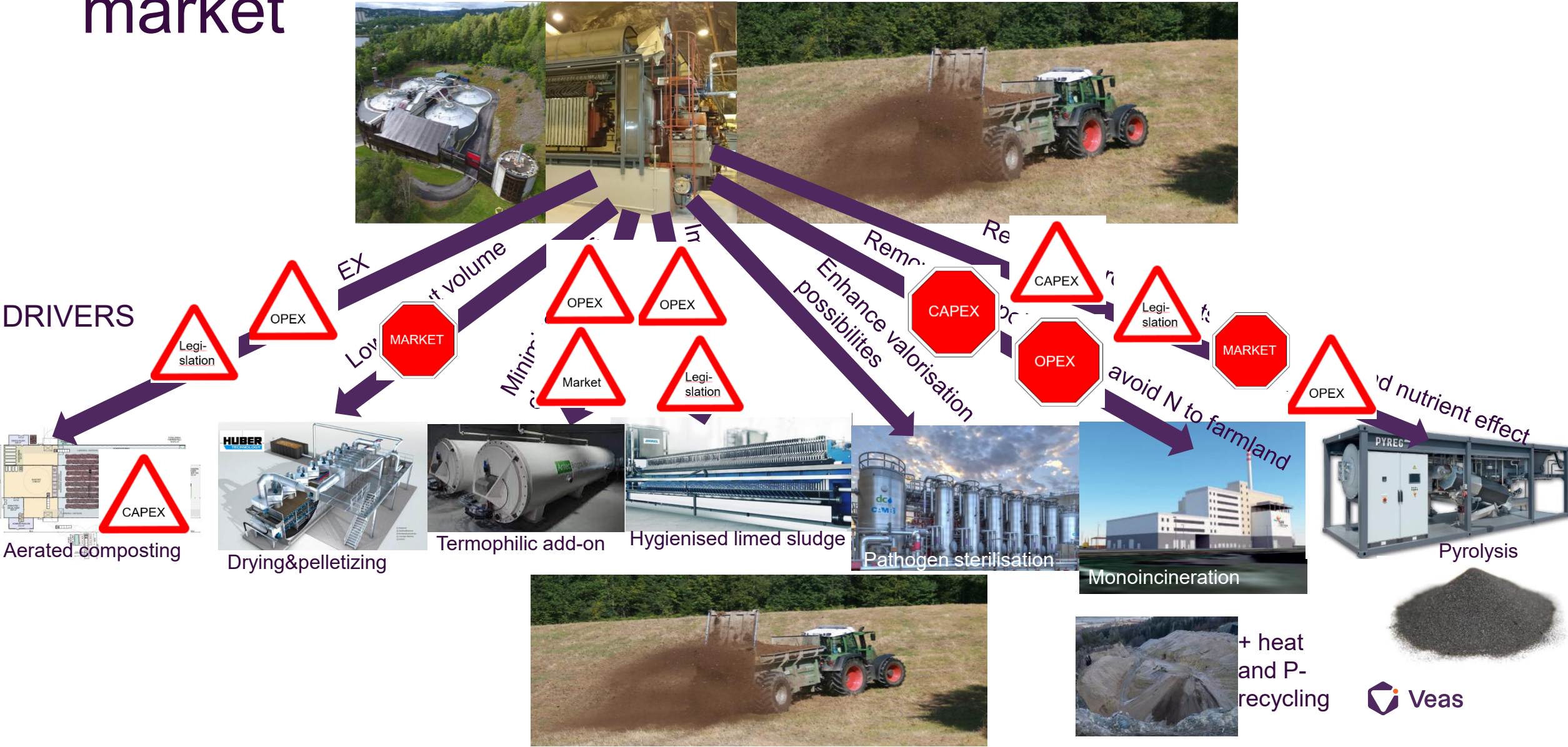
Pyrolysis

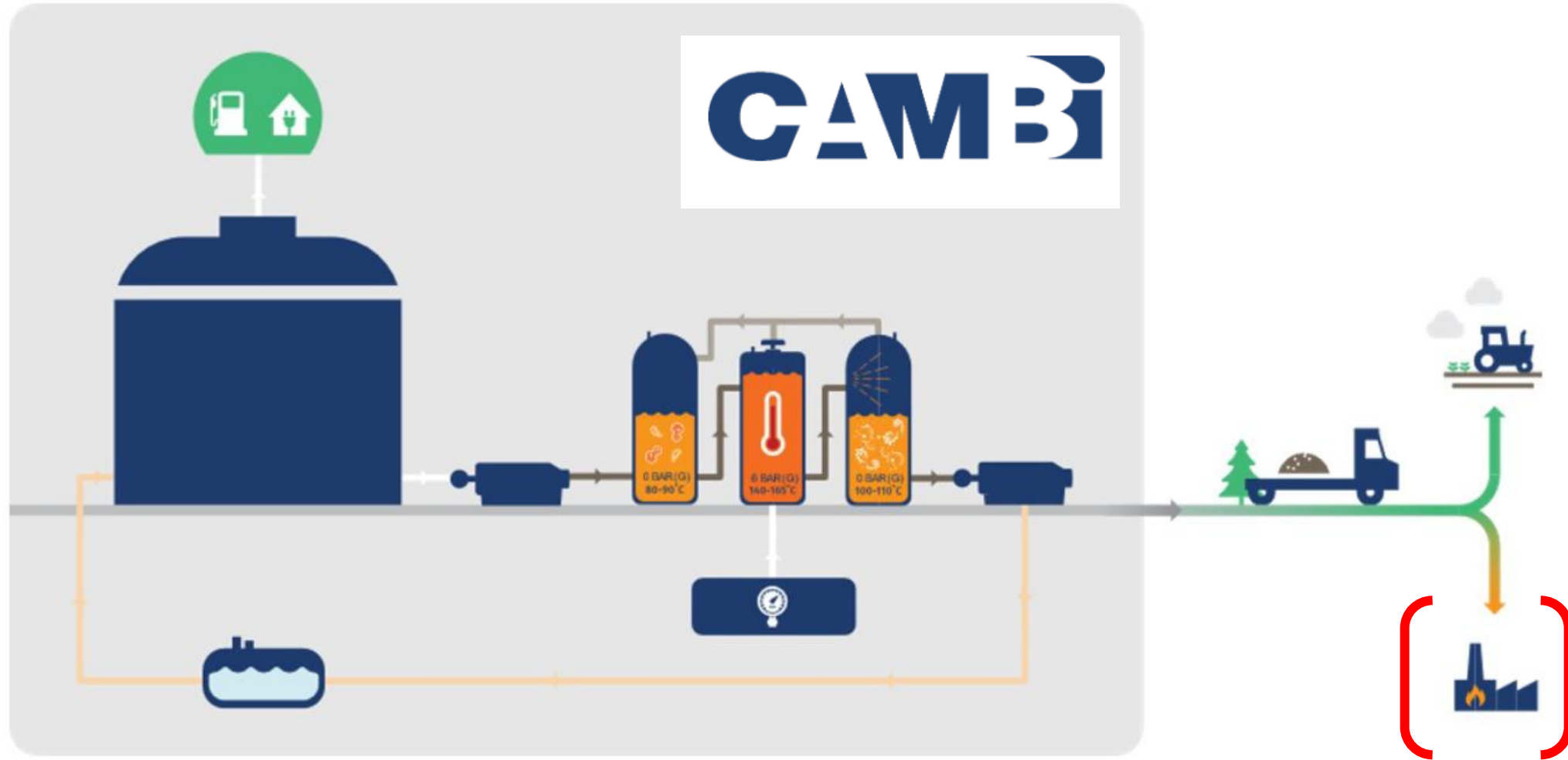
+ heat and P-recycling

Pathways based on legislation, strategy and market

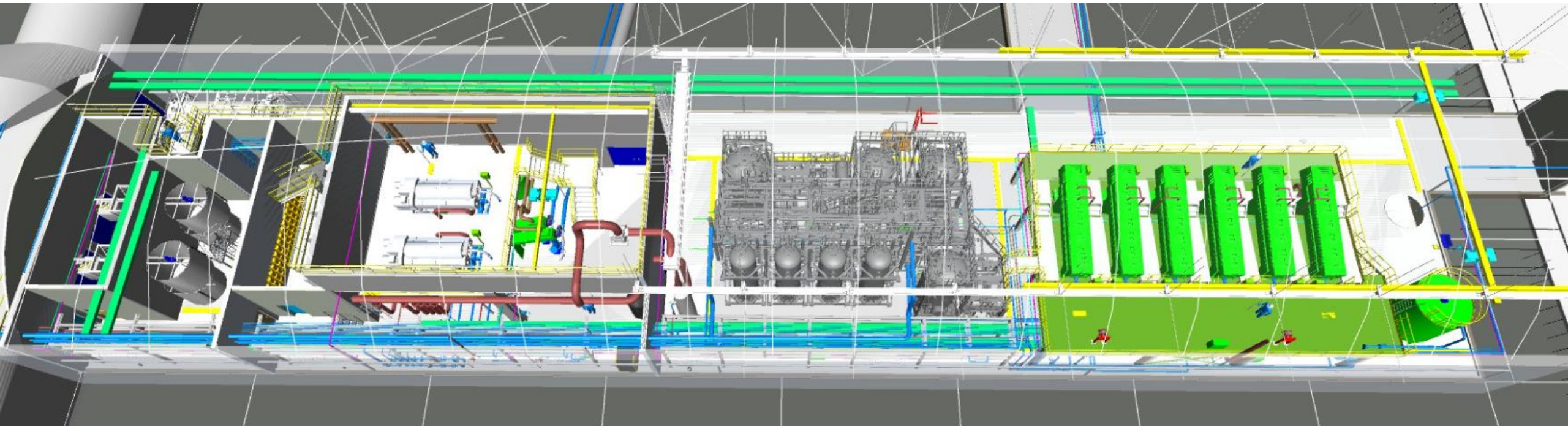

SolidStream – best fit solution for Veas

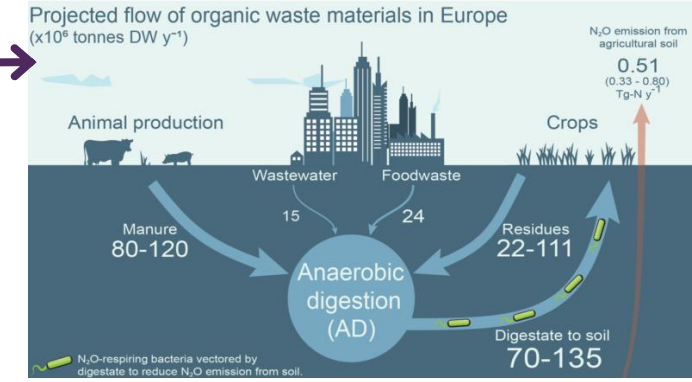
[illegible]

Post-AD THP i praksis

Possible next steps – Biosolid products

Biosolids distributing
 N_2O respiring bacteria

Future Veas biosolids

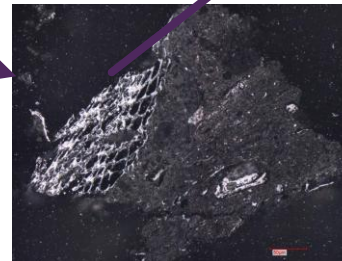
Bulk soil products
(landscaping, lawns)

Specialized soil products
(water retention)

PFAS-absorbent/
treatment of polluted soils

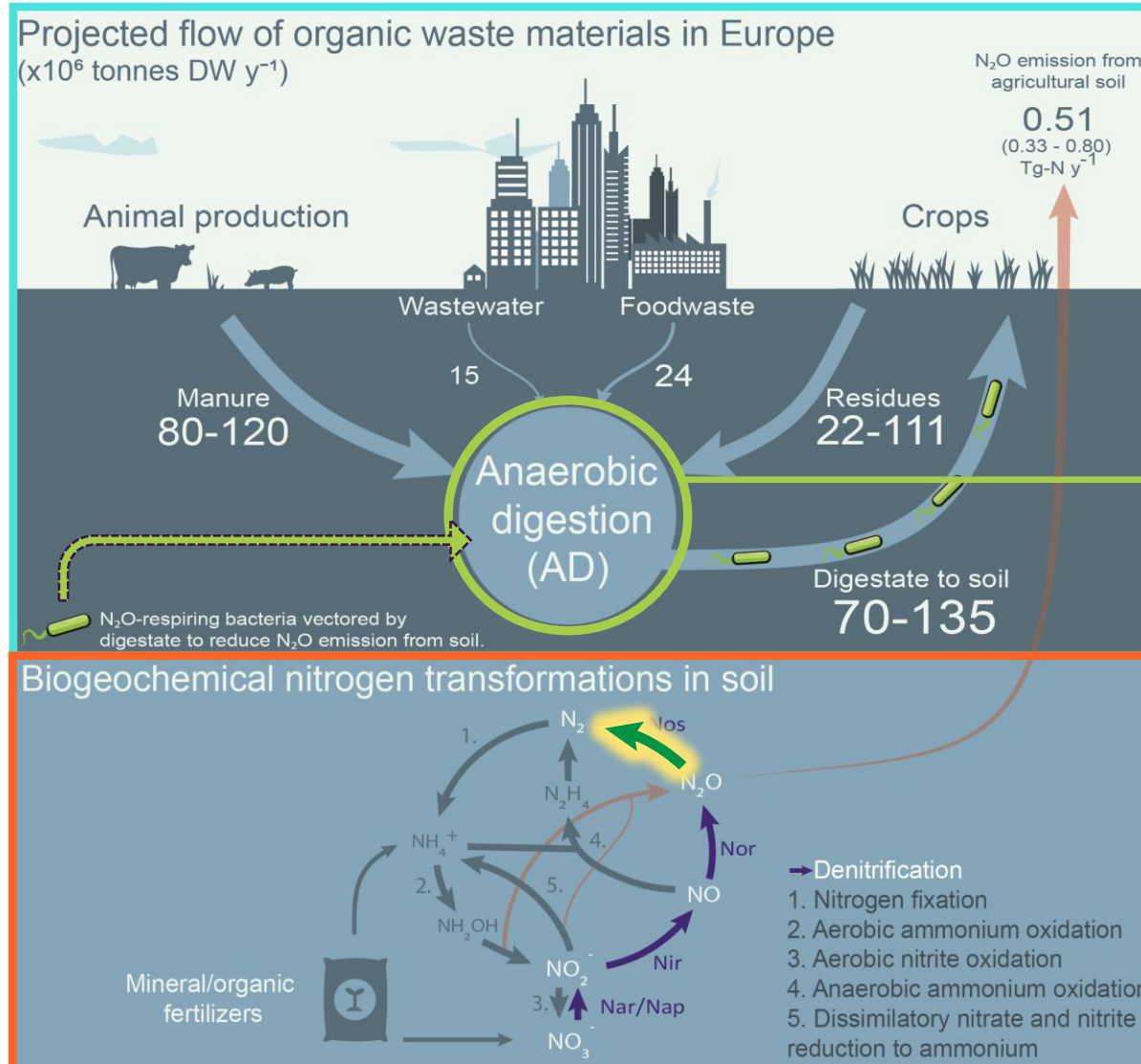
Excl. incineration
pathways
(energy and possibly
P-recovery)

Kilde: Cambi

Biochar (CCS and P-fertilizer)
and energy

Concept

N₂O = 1/3 of the climate forcing of food production!

As **organic** waste processing expands, more will be returned to soil

- Application potential in Europe: 400 - 780 kg TS digestate ha⁻¹y⁻¹

Concept: Digestate/organic waste as substrate and vector for the cost-effective growth and transfer of N₂O reducing bacteria (NRB) to soil

- Fertilize the N₂O problem away!

Mange teoretiske muligheter med utgangspunkt i biogassproduksjonen

«Pudrett» anno 2035?

